

Deluppföljning av den strategiska inriktningen 2020-2023

Innehåll

1.	Inledning	2
2.	Sammanfattning av kliven i strategisk inriktning 2020–2023.....	3
3.	Förändringar i omvärlden	3
4.	De fyra kliven i Sverige.....	4
4.1	Vi bedriver verksamhet utifrån de största humanitära behoven i varje kommun	4
4.2	Vi bedriver ett kraftfullt opinions- och påverkansarbete	5
4.3	Vi agerar snabbt när krisen händer	6
4.4	Vi kraftsamlar i varje kommun	8
5.	De tre kliven i världen.....	9
5.1	Vi ökar stödet för att nå fler	9
5.2	Vi bidrar med kompetens.....	9
5.3	Vi bidrar till samordning för att öka effekten av rörelsens arbete.....	10
6.	Sammanfattning resultat och rekommendationer	11
7.	Avslutning	12

1. Inledning

På Riksstämman 2019 antog Svenska Röda Korset en ny strategisk inriktning. Riksstämman beslutade även att uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att år 2021 göra en deluppföljning av den strategiska inriktningen för 2020–2023.

Året då strategin gällt har helt präglats av den pågående coronapandemin och effekterna har varit omvälvande för Svenska Röda Korset. Vi har kunnat agera kraftfullt i krisen och har tagit stora kliv mot ett mer digitaliserat arbetssätt. Samtidigt har många kretsar haft stora utmaningar i att hålla verksamheter öppna på grund av restriktionerna och situationen i omvärlden gör att finansiering framåt är osäkrare än tidigare.

Även om pandemin har haft mycket stor inverkan på Svenska Röda Korsets arbete anser styrelsen att strategin fortsatt ger oss den vägledning som behövs för att organisationen ska kunna ta sig an framtidens utmaningar. Styrelsen föreslår därför att ingen revidering sker och att strategin ligger fast under hela strategiperioden, fram till 2023.

Syftet med deluppföljningen är att redogöra för hur långt organisationen har kommit i den riktning som strategin pekar ut, vilka utmaningar som finns kvar och om det finns anledning att förändra tillämpningen ett år in i strategiperioden. Specifikt svarar deluppföljningen på dessa frågor:

- Är Svenska Röda Korset på väg åt rätt håll när det gäller kliven i den strategiska inriktningen?
- Bedöms organisationen ha gjort tillräckliga förflyttningar till 2023?
- Skulle något område i den strategiska inriktningen behöva upp- eller nedprioriteras eller helt skjutas på framtiden?
- Skulle något område i den strategiska inriktningen behöva förtydligas?
- Är det något som helt har missats i den strategiska inriktningen eller i genomförandet?

Till grund för uppföljningen ligger ett antal nyckeltal beslutade efter Riksstämman 2019 för att följa utvecklingen av den strategiska inriktningen. Regionrådets statusrapporter för genomförandet av inriktningen hos kretsarna, kretsarnas verksamhetsrapportering för 2020 och inspel från berörda delar av organisationen inklusive Rödakorsdialogen¹ utgör också grunden för deluppföljningen.

Den strategiska inriktningen kallas även nedan för ”strategin”.

¹ Stadgefast möte mellan Svenska Röda Korsets styrelse och representanter från de tio regionråden, som äger rum fyra gånger om året.

2. Sammanfattning av kliven i strategisk inriktning 2020–2023

Den strategiska inriktningen innehåller fyra utvecklingsområden för Svenska Röda Korset i Sverige till år 2023:

- Vi ska bedriva verksamhet utifrån de största humanitära behoven i varje kommun.
- Vi agerar snabbt när krisen händer.
- Vi bedriver ett kraftfullt opinions- och påverkansarbete.
- Vi kraftsamlar i varje kommun kring en stark lokalorganisation med kommunkretsar och rödakorsgrupper.

Inriktningen innehåller också tre kliv för vårt arbete i världen:

- Vi ökar vårt ekonomiska stöd att nå fler i stor utsatthet.
- Vi bidrar med kompetens till rörelsen.
- Vi bidrar till samordning för att öka effekten av rörelsens arbete.

För att möta en snabbt föränderlig omvärld och en utveckling där vår lokala närvaro riskerar att försvagas ytterligare, är målsättningen att Svenska Röda Korset år 2023 har lagt grunden till en stark närvaro och beslutskraft i varje kommun genom väl fungerande kommunkretsar med rödakorsgrupper och verksamhetsgrupper, som bedriver den lokala verksamheten med rödakorsidén som kompass. Som helhet kraftsamlar Svenska Röda Korset kring frivillighet, ledarskap och lärande, resursfördelning, arbetsgivarskap, ett mer ändamålsenligt stöd till kretsar och regionråd samt digitalisering.

Deluppföljningen fokuserar främst på utvecklingen av kliven i Sverige och världen samt de verksamheter som kretsar ska driva i alla kommuner år 2023.

3. Förändringar i omvärlden

Inför antagandet av den strategiska inriktningen konstaterades 2019 att mycket i omvärlden blivit bättre men att utmaningarna ökade inom flera områden. De långvariga och svårlösta konflikterna ledde till fler människor på flykt. Antalet rapporterade naturkatastrofer ökade såväl som ekonomiska klyftor i både rika och fattiga länder. I Sverige levde fler människor utanför samhällets skyddsnät, hälsoklyftorna ökade mellan människor med olika socio-ekonomisk bakgrund och befolkningen blev allt äldre med utmaningar för samhällets förmåga att ge stöd.

Vid en summering av 2020 måste läggas till en global pandemi som orsakar sjukdom och dödsfall, ekonomisk instabilitet, fördjupad segregation och ökade humanitära behov för människor som redan lever i utsatthet. Civilsamhället riskerar att tappa frivilliga och har stora utmaningar att genomföra verksamheter. Samtidigt konstaterar vi att kretsarna har visat en god förmåga till omställning under pandemin och vi möter ett starkt engagemang från människor som vill hjälpa till. Vi har även stärkt samverkan med andra organisationer och myndigheter.

4. De fyra kliven i Sverige

4.1 Vi bedriver verksamhet utifrån de största humanitära behoven i varje kommun

VAD SÄGER STRATEGIN?

- Vi gör löpande behovsanalyser som grund för verksamheten.
- Vi bidrar till att förebygga ohälsa.
- Vi möter människors grundläggande humanitära behov i akuta eller långvariga situationer av nöd.
- Vissa verksamheter genomför kretsar i alla kommuner.²

HUR LÅNGT HAR VI KOMMIT?

- Det finns en stor variation mellan kretsarna i genomförande av behovsundersökningar. Stöd till genomförande fick pausas på grund av pandemin. Att göra behovsundersökningar upplevs ibland som svårt och ambitionsnivån i den strategiska inriktningen hög.
- Många sociala och hälsofrämjande verksamheter fick pausas.³ Samtidigt har en stor omställning gjorts med nya sätt att genomföra verksamhet. De hälsofrämjande verksamheterna har synliggjorts och samverkan stärkts med organisationer och kommuner. I socioekonomiskt utsatta områden har många ordinarie verksamheter pausats, medan informationssatsningar nått fler än 18 000 personer.
- Inom vissa områden har arbetet utvecklats för att möta grundläggande humanitära behov. Exempelvis har verksamheter genomförts för ensamkommande unga inom ramen för en särskild treårig externfinansierad satsning som omfattat boendestödande insatser, samt mat- och kläutdelning. Verksamhet för att lindra utsatthet som förvärrats av vinterkyla, som exempelvis värmestugor, har bedrivits på flera platser i egen regi eller i samverkan, vintervärmepaket har delats ut till drygt 3 200 personer och cirka 200 matkassar i veckan har levererats till familjer som lever under existensminimum.
- På grund av besöksstopp har inte närvaron på förvar, häkten och anstalter utökats och inga nya frivilliggrupper har startats. Som enda organisation har Svenska Röda Korset erbjudit digitala besök på Migrationsverkets förvar. Frivilliga i verksamheterna har erfarenhet av svåra samtal och medverkade i Stödtelefonen under pandemins första fas, som sammanlagt tog emot närmare 1 800 samtal.
- Pandemin har haft stor inverkan på Första hjälpen-utbildningar till allmänheten. Fysiska kurser har ställts in. Under andra halvåret har omställning gjorts till on-linekurser och övningshubbar planeras för att hämta upp förflyttningen.

² Kretsar i alla kommuner ska göra följande: ha en krisberedskapsplan ha förmåga att agera inom fyra timmar, löpande behovsanalyser, informera och utbilda om första hjälpen samt ge stöd till frihetsberövade på förvar, häkten och anstalter. Om behov finns ha sociala verksamheter för att förebygga ohälsa, verksamheter för att möta grundläggande humanitära behov i akuta eller långvariga situationer av nöd, bedriva påverkansarbete samt ha en eller flera mötesplatser.

³ Sociala och hälsofrämjande verksamheter omfattar anhörigstöd, rödakorsvårdar i sjukvården, stöd till äldre och ofrivilligt ensamma, mötesplatser för gemenskap och delaktighet samt övriga aktiviteter för att förebygga ohälsa.

ANALYS

Under pandemin har kretsar mobiliserat och ställt om verksamhet, bland annat för att hjälpa äldre och övriga riskgrupper. Insamlade data visar ett imponerande resultat.⁴ De hälsofrämjande och sociala verksamheterna med mötesplatser för gemenskap och delaktighet har mycket stor relevans för att bygga motståndskraft i vardagen och i omställning vid kris. Verksamheterna bör därför vara fortsatt högt prioriterade, tydliggöras och ges ett riktat stöd.

Förflyttningar har gjorts för att möta grundläggande behov i akuta situationer av nöd. Utvecklingen av hur mer långsiktigt stöd ska se ut tar längre tid. Här pågår en tematisk utveckling baserat på riksstämmebeslut 2019. Det tas också fram vägledning kring kommunernas ansvar inom stöd och omsorg, som stödjer förflyttningen under resterande strategiperiod.⁵

Verksamheter för frihetsberövade hade en god utveckling före pandemin. Fokus på att bibehålla relationer med myndigheter och frivilligas engagemang bör underlätta en återstart. Dock är det en längre uppstartsperiod för nya verksamheter på grund av att uppdraget kräver specifika utbildningar och introduktion vilket kan påverka fortsatt utveckling.

Analysen visar även att innebörden av information och utbildning av Första hjälpen behöver förtydligas. Material och utbildningsmoment kring Psykologisk Första hjälpen har tagits fram och lanserats i enlighet med beslut på Riksstämman 2019, vilket kommer att bidra till ett mer samlat stöd under resten av strategiperioden.⁶

Sammantaget är klivet att bedriva verksamhet utifrån de största humanitära behoven i varje kommun ett större kliv att ta, som tar längre tid, men vi är på rätt väg och nya sätt har utvecklats att möta utsatthet. De verksamheter som har identifierats som bör bedrivas i varje kommun om behov finns har en naturlig och stark koppling till omställning i kris. Arbetet med att identifiera lokala behov till grund för planering av verksamhet bör prioriteras framåt. Lokala behovsundersökningar är ett utmärkt verktyg för att identifiera behov, kapacitet och lämpligt agerande eller verksamhet inom de områden som den strategiska inriktningen ramar in. Genomförandet av lokala behovsundersökningar bör därför ges ett fortsatt starkt stöd.

4.2 Vi bedriver ett kraftfullt opinions- och påverkansarbete

VAD SÄGER STRATEGIN?

- Vi dokumenterar, påtalar och påverkar kring de brister vi ser.
- Att göra löpande behovsanalyser är en viktig grund för kretsarnas lokala påverkansarbete.
- Vi förstärker dialogen med ansvariga myndigheter och beslutsfattare och med civilsamhällets aktörer.
- Vi arbetar samordnat i vårt påverkansarbete mellan internationell, nationell och lokal nivå.

⁴ Se bilaga Tillsammans i krisen, Röda Korsets insatser under pandemin mars-augusti 2020

⁵ Motioner B1-4 om ekonomiskt bistånd. Motioner I27-28 angående verksamhet i förhållande till kommunernas ansvar inom stöd och omsorg.

⁶ Motion I26 om satsning på Psykologisk Första Hjälpen.

HUR LÅNGT HAR VI KOMMIT?

- Nationellt har vi ett etablerat och kraftfullt arbete i enlighet med ett tydligt program för påverkansarbete som leder till resultat, även om vissa områden fortfarande är under utveckling.
- Det har gjorts nedslag i lokalt påverkansarbete på vissa områden, med centralt stöd.
- Det görs mycket lokalt påverkansarbete som inte identifieras eller rapporteras som påverkansarbete.

ANALYS

Vi har på nationell nivå ytterligare flyttat fram positionerna inom opinions- och påverkansarbetet. Från centralt håll har lokalt påverkansarbete inom några prioriterade områden stöttats, till exempel runt konsekvenserna av den tillfälliga migrationslagstiftningen och ensamkommande barn och unga. För ett självständigt lokalt påverkansarbete krävs mer tydlighet kring vad det innebär, mandat och att verka utifrån grundprinciper och metoder.

Vi behöver utveckla metoder för informationsinhämtning och arbetssätt för ett kraftfullt påverkansarbete som baseras på lokal evidens. Här finns utmaningar och detta kliv kommer vi sannolikt inte gå i mål med till 2023. I nuläget sammanblandas vad som är påverkan och opinionsbildning med Svenska Röda Korsets betydligt bredare externa kommunikation, där arbetet med att stärka varumärket ingår.

4.3 Vi agerar snabbt när krisen händer

VAD SÄGER STRATEGIN?

Kretsar i alla kommuner har en övad plan för lokal beredskap och har förmåga att agera inom fyra timmar.

- Det finns en koppling mellan våra verksamheter i vardagen och vårt krisuppdrag, så att vi snabbt kan styra om vardagsverksamhet till verksamhet i kris.
- På sikt är minst 20 000 av våra frivilliga förberedda för att snabbt och enkelt kunna ställa om till kris.
- När det efterfrågas eller bedöms som lämpligt organiserar vi spontanfrivilliga nationellt och lokalt.

Svenska Röda Korsets coronarespons mars – dec 2020:

Drygt **410 000**
tillfällen har människor fått stöd från kretsar mellan mars – december

Drygt **4488***
människor har fått stöd/information i vid sjukhusen. Återgår nu till anpassad reguljär verksamhet där tillträde ges.

Drygt **18 000**
frivilligsatser har gjorts (939/vecka)

18 500
personer har nåtts med information, av mobila mötesplatser samt verksamheter med basala behov i socioekonomiskt utsatta områden. Informationsinsatserna har övergått till att mer fokusera på psykisk och fysisk hälsa, tex genom lådcyklar och verksamheter som Kvartersfika. 3225 personer som lever i särskild utsatthet har fått stöd via Vintervärme, paket med information, leksaker och mat.

403
kretsar har ställt om sin verksamhet

Närmare **35 000**
mat- och/eller medicinleveranser har levererats av våra frivilliga. Nationell samordning upphör 31 oktober.

317
ärenden direkt relaterade till corona har hanterats av Infoservice.

Cirka **16 700**
unika sidvisningar har besökt våra sidor om psykosocialt stöd på hemsidan (obs enbart Q4/PSS-hub)

Cirka **315 000**
visningar av innehåll relaterat till corona mellan mars - augusti. Totalt hade vi 25% ökning jämfört med samma period förra året.

närmare **4 400 000**
visningar av vårt innehåll på Facebook och 46 st inlägg

Närmare **1 800**
samtal till stödtelefonen och 400 timmar av samtal. Stödtelefonen lades ner från 1 oktober.

7374
ansökningar till frivilliguppdrag i verktyget [Reachmee](#)

HUR LÅNGT HAR VI KOMMIT?

- Varken målet att 50 % av kommunerna ska ha minst en krets med en beredskapsplan på beredskapsindex 4, eller målet om antal utbildade i krisberedskap har nåtts. Trots detta visar året att utvecklingen till att vara en stark krisberedskapsaktör kommit långt.
- Drygt 400 kretsar i cirka 135 kommuner har ställt om och genomfört insatser kopplat till pandemin. Vid drygt 400 000 tillfällen har människor nåtts av insatser.
- Kretsar har utöver pandemin agerat vid 13 av 15 större lokala krishändelser.
- Målet för antalet 20 000 frivilliga som kan agera i kris sträcker sig till 2025, det vill säga längre än strategiperioden. Målsättningen för 2020 om antal frivilliga som genomgått särskild utbildning har inte nåtts. Nya digitala alternativ tas fram och utbildningar marknadsförs.
- Rekryteringsverktyg har utvecklats, med goda resultat även för att ta emot spontanfrivillighet.

ANALYS

Vi har gått starkt framåt i denna målsättning. Vi har stärkt vår roll och förmåga på *nationell* nivå, men har fortsatt en bit att gå *lokalt*. Kapaciteten att ställa om verksamhet, starta nya insatser, samverka med andra civilsamhällesorganisationer (såsom mat- och medicindistribution till personer i riskgrupp under pandemin) visar att krisberedskapsförmågan är stark hos många kretsar, även om detta inte alltid finns dokumenterat i en krisberedskapsplan. En utmaning är att kapaciteten är ojämn mellan kretsarna och det finns geografiska variationer. Arbetet med krisberedskapsplaner ger dock goda förutsättningar för att öka lokal förmåga att agera och planera för krishändelser. Handlingsplanen för Svenska Röda Korsets krisberedskap utvärderas under våren och blir ett inspel i planeringen av resterande strategiperiod.

För att fortsätta den starka förflyttningen på området behövs även vissa tydliggöranden; exempelvis på vilket sätt kriser kan mötas, vad det betyder att agera inom fyra timmar, och hur kretssamarbeten kan underlättas för att gemensamt stärka den lokala krisberedskapsförmågan. Utveckling av krisberedskapsplaner är ett bra verktyg för planering av det lokala krisberedskapsarbetet och bör ges ett fortsatt starkt stöd.

4.4 Vi kraftsamlar i varje kommun

VAD SÄGER STRATEGIN?

- Svenska Röda Korset har en stark närvaro och beslutskraft i varje kommun genom väl fungerande kommunkretsar med rödakorsgrupper och verksamhetsgrupper som bedriver den lokala verksamheten.
- Svenska Röda Korset genomför en organisationsförändring till kommunkretsar med sikte på den 1 januari 2023.⁷
- Kretsarna kraftsamlar kring verksamhet, den egna föreningen och rödakorsidén. Samtidigt satsar hela Svenska Röda Korset på frivillighet, digitalisering och lärande, en solidarisk resursfördelning och ett mer ändamålsenligt stöd till kommunkretsar och regionråd.

HUR LÅNGT HAR VI KOMMIT?

- Sammangåendet till kommunkretsar utvecklas positivt. Vid årsskiftet 2020/2021 fanns 147 kommunkretsar och dialog om sammangående pågick i kvarvarande 85 % av kommunerna.
- Utvecklingen av rödakorsgrupper har varit positiv men roll och ansvar behöver tydliggöras för att inte riskera engagemangstapp.
- Antalet vita fläckar riskerar att öka.
- Antalet frivilliga har enligt kretsrapporteringen 2020 ökat med 1 000 personer (26 000). Drygt 7 400 personer har sökt uppdrag i det nya rekryteringsverktyget som används av kretsar i mer än 100 kommuner.
- Digitaliseringen har tagit stora steg med ny externwebb, intranät och lokala hemsidor. Kretsstämmor har genomförts digitalt i stor utsträckning och utveckling av ökat digitalt kretsstöd pågår.
- En omställning av tjänstepersonsorganisationen har genomförts för ett mer ändamålsenligt stöd och det arbetet fortsätter.
- Utbildningar och filmer för att hålla arbetet med rödakorsidén och grundprinciperna levande har lanserats. Det gäller även material kring att leda krets, rekrytera och behålla nya frivilliga, samt arbete i valberedning. Röda Korsets uppdrag och grundprinciper genomsyrar allt material.

ANALYS

Som utvecklingen ser ut nu kommer vi gå i mål med ambitionen att kretsar ska ha en process kring kretssammangående påbörjad under 2023 så att det 2024 endast finns kommunkretsar (förutom där undantag godkänts)⁸. Stödet runt kommunkretsarna behöver fortsätta byggas ut när det gäller administration, ekonomi, digitalisering och arbetsgivarskap. Särskilt digitaliseringen har påskyndats till följd av pandemin. Det finns utmaningar med variationer i kapacitet och i att möta utsatthet under pågående restriktioner. Samtidigt har nya sätt att möta utsatthet utvecklats och digitalisering ger nya möjligheter till engagemang. Ansvar för vita fläckar behöver tydliggöras. Goda exempel bör spridas på rödakorsgrupper som redan finns och förutsättningarna ökas för utbyte av erfarenheter från krets till krets. Vi har blivit bättre på att hantera spontanfrivillighet men har större utmaningar med ledarskap i frivilligleden och att hitta förtroendevalda. Kunskap om rödakorsidén, grundprinciperna och den stödjande rollen behöver öka. Hur större kommunkretsar ska styras och ledas och hur konsekvenserna av

⁷ Beslut om tidsangivelse fattades separat av Riksstämman 2019.

⁸ Enligt beslut av Svenska Röda Korsets styrelse efter begäran om förtydligande.

pandemin med risk för frivilligtapp ska hanteras bör stå i fokus inför resterande strategiperiod. Med start 2021 görs därför en särskild satsning för att möta hur kapaciteten hos krets kan stärkas inom områden som styrning, digitalisering, engagemang och mångfald.

5. De tre kliven i världen

5.1 Vi ökar stödet för att nå fler

VAD SÄGER STRATEGIN?

- Vi når många fler människor i kris genom att öka det finansiella stödet till rörelsens internationella krisinsatser.
- Vi utökar samarbetet med rörelsen inom insamling för att kunna bidra med relevant verksamhet i de pågående konfliktområdena.
- Vi arbetar för ökande bidrag från institutionella givare och genom bred resursmobilisering.

HUR LÅNGT HAR VI KOMMIT?

- Diskussion pågår, till exempel med Internationella rödakors- och rödahalvmåne-federationen, IFRC, kring finansiering av storskaliga vattenprojekt (OneWASH) och Internationella rödakorskommittén, ICRC, kring gemensamma ansökningar till svenska ambassader som hanterar biståndsmedel i vissa länder. Det återstår en hel del att göra inom rörelsen här.
- Vi arbetar aktivt med bred resursmobilisering och har under 2020 förstärkt vår diversifiering av intäktskällor, bland annat från ambassader och ECHO⁹.
- Intäktsvolymen för året, 222 Mkr, ligger nära målet (235) som hade uppnåtts om inte vissa intäkter periodiserats till 2021.

ANALYS

Sedan strategin skrevs har vi tagit det strategiska arbetet vidare genom den internationella inriktningen 2020–2023 och därefter inlett arbetet med hur vi kan stärka den egna organisationen för arbete i enlighet med inriktningen, det så kallade *fit for purpose*-arbetet. Fokus handlar de närmaste åren om geografisk och tematisk fokusering och konsolidering av verksamheten, inklusive ökad närvaro i fält. Arbetet med resursmobilisering, både vad gäller diversifiering och samarbete inom rörelsen, förblir viktiga för att möjliggöra de förflyttningar Svenska Röda Korset vill göra.

5.2 Vi bidrar med kompetens

VAD SÄGER STRATEGIN?

- Vi arbetar långsiktigt genom att stötta nationella föreningar att bygga sin beredskap och kompetens och vi arbetar genom delegater i direkta krissituationer.
- Vi rekryterar och stärker vår delegatpool.
- Vi bidrar med fler ledare, minst 50 % kvinnor, till rörelsens insatser.
- Vi utvecklar och utökar våra katastrofmoduler så att de kan användas på fler ställen, inom fler av våra kompetensområden samt av lokal och regional kompetens på plats.
- Vi bidrar med kompetens inom våra särskilda kompetensområden.

⁹ Europeiska kommissionens generaldirektorat för europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder

HUR LÅNGT HAR VI KOMMIT?

- Under 2020 har vi förstärkt rörelsen med fältpersonal och delegater, sammantaget 93 stycken under 2020. Av 10 managementpositioner som Svenska Röda Korset bidragit med att tillsätta inom ICRC/IFRC har tre besatts av kvinnor.
- Vi har under perioden stärkt och utvecklat vår delegatpool, framför allt inom vatten, sanitet, skyddsfrågor och mental hälsa (WASH, PGI OCH MHPSS¹⁰). Utvecklingsarbetet fortlöper som en del av att ett nytt arbetssätt utvecklas.
- För närvarande ses över hur katastrofarbetet och våra katastrofmoduler kan stärkas framöver. Utvärdering av ERU¹¹ som verktyg pågår inom IFRC.
- Vi har bidragit med rådgivarkompetens inom bland annat katastrofledning, migration, miljö och klimat, skyddsfrågor och mental hälsa.

ANALYS

Arbetet med *Fit for purpose* syftar till att stärka vår förmåga att långsiktigt stötta nationella föreningar att bygga sin beredskap och kompetens. Övergripande kan därför sägas att vi är på rätt väg. Vad gäller våra bidrag med ledare och kompetens till rörelsen är vi på rätt väg men pandemin och arbete med neddragningar har tagit tid och kraft av organisationen. Vi håller på att se över hur vi bäst bistår med kompetens framåt, inklusive möjliga fokuseringar. Vi ser över våra katastrofmoduler och hur vi kan rekrytera mer personal lokalt (i stället för genom delegater från Sverige) när så är motiverat.

5.3 Vi bidrar till samordning för att öka effekten av rörelsens arbete

VAD SÄGER STRATEGIN?

- Vi initierar och stödjer samordning och rörelsegemensamma initiativ, gemensam resursmobilisering och för att stärka Federationens sekretariat.
- Vi arbetar för att rörelsen ökar sitt fokus på hållbarhet inklusive policy och rapportering. Vi driver också transparens, ansvarsutkrävande och snabb hantering av eventuella korruptionsfall.
- Vi arbetar för ökad mångfald och inkludering, inklusive fler kvinnor på ledande tjänster, samt mer inkluderande arbetssätt och styrande organ.

HUR LÅNGT HAR VI KOMMIT?

- Svenska Röda Korset stödjer starkt samordning både genom globala initiativ (till exempel genom det så kallade SMCC, *Strengthening movement coordination and cooperation*) och i de länder vi arbetar. Under 2020 har en intensiv dialog på ledarskapsnivå pågått om stärkandet av rörelsen och Federationens sekretariat.
- Under åren 2012–2020 har vi lett arbetet i *Green response working group* i syfte att stärka rörelsens arbete med hållbarhet. Vi har även bidragit till framtagandet av IFRC:s miljöpolicy och drivit förändring utifrån våra erfarenheter i Sverige.
- Svenska Röda Korset har genom Glow Red spelat en viktig roll i att stärka kvinnligt ledarskap inom IFRC. Valen på IFRC:s generalförsamling 2021 är en viktig leveranspunkt, men arbetet behöver sedan fortsätta och fördjupas ytterligare.

¹⁰ WASH water hygiene and sanitation, PGI protection, gender and inclusion, MHPSS mental health and psychosocial support

¹¹ ERU, Emergency Response Unit

ANALYS

En hel del arbete har investerats i riktningen som den strategiska inriktningen pekar ut. På internationella avdelningen sker nu, i linje med vår internationella inriktning och *fit for purpose*-arbetet, ett skifte i vårt hållbarhetsarbete då vi styr våra resurser till att huvudsakligen gå till att göra vår egen verksamhet hållbar. Även Green Response-arbetet kommer att fokusera på Svenska Röda Korsets eget programmatiska arbete. Vi kommer spela en fortsatt viktig roll att driva dessa frågor inom rörelsen, både på ledarskapsnivå och genom den internationella programverksamheten.

6. Sammanfattning resultat och rekommendationer

Är Svenska Röda Korset på väg åt rätt håll när det gäller kliven i den strategiska inriktningen?

- Pandemin har prövat strategin och den håller. Strategin har gått från ord till handling. Vi är på väg åt rätt håll.
- Nationellt har vi tagit stora kliv inom förmågan att agera när krisen händer. Klivet att bedriva verksamhet utifrån de största humanitära behoven i varje kommun är större och tar längre tid.
- Ett strategiskt arbete har tagit det internationella arbetet vidare i strategins riktning. En geografisk och tematisk fokusering samt konsolidering av verksamheten pågår. Pandemin har även påverkat här men vi är på rätt väg.

Bedöms organisationen ha gjort tillräckliga förflyttningar till 2023?

- Deluppföljningen sker i ljuset av pandemin. Inom de nationella verksamhetskliven har en del förflyttningar pausats eller stannat upp. Andra går snabbare på grund av pandemin. Sammantaget är förflyttningarna av kliven tydliga även om det går olika snabbt.
- Vi kommer gå i mål med siktet på kommunkretsar, men risken för vita fläckar behöver uppmärksammas särskilt framåt.

Skulle något område i den strategisk inriktningen behöva upp- eller nedprioriteras eller helt skjutas på framtiden?

- Pandemin har tydliggjort den starka kopplingen mellan verksamheter som möter humanitär utsatthet och förebygger ohälsa och krisberedskap. Här uppstår stora möjligheter när vi ställer om från vardag till kris. Arbetet för att identifiera behov och agera på humanitär utsatthet med verksamhet inom strategins ramar måste därför stå i fokus framåt. Lokala behovsundersökningar och arbetet med lokala krisberedskapsplaner är väsentliga verktyg för att förflytta oss framåt, och behöver ges ett fortsatt starkt stöd.
- Pandemin har inneburit stora påfrestningar på det lokala föreningsarbetet och det finns risk för frivilligtapp. Det finns också en risk att frivilliga som under coronapandemin tillfälligt pausat sitt uppdrag inte kommer tillbaka, med följderna att Svenska Röda Korsets verksamheter lokalt och nationellt påverkas negativt. Engagemanget är dock stort att hjälpa till vid kriser och den ökade digitaliseringen ger möjligheter och förutsättningar till att återhämta kraft och fortsätta växa. Arbetet med att stärka den egna föreningen, skapa nya engagemangsformer, fortsätta utveckla digitalt och öka mångfald bland frivilliga behöver fortsätta med kraft.
- Förutsättningar för det lokala påverkansarbetet behöver utvecklas mer. Fokus kan med fördel fortsatt ligga på riktade insatser med centralt stöd samt flytta fram förmågan att

mer systematiskt påtala brister inom de prioriterade verksamhetsområden där vi verkar.

Skulle något område i den strategiska inriktningen behöva förtydligas?

- Förtydliganden behövs för att stötta lokal krisberedskapsförmåga, exempelvis vad det betyder att agera på krishändelser och att göra det inom 4 timmar.
- Förtydligande behövs också kring verksamheter för att förebygga ohälsa, att möta grundläggande humanitära behov, och vad det innebär att informera och utbilda i Första hjälpen.
- Rödakorsgruppers roll och ansvarsområden behöver förtydligas och goda exempel spridas för en fortsatt positiv utveckling.

Är det något som helt har missats i den strategiska inriktningen eller i genomförandet?

- I takt med samhällsutvecklingen och Svenska Röda Korsets tydligare hälso- och krisberedskapsprofil behöver ett större fokus läggas på kunskap och tillämpning av grundprinciperna och den stödjande roll som organisationen har till myndigheterna inom det humanitära området.
- Medlemskapet bör ta en större plats i framtida engagemangsfrågor.
- Ett starkt varumärke som människor har förtroende för bidrar till viljan att engagera sig, som frivillig och som givare. Varumärket omfattar allmänhetens uppfattning om organisationen. Arbetet med att stärka varumärket kräver prioritering framåt och behöver sträcka sig över hela organisationen.

Medskick till nästa strategiperiod

- Håll kvar och håll i arbetet med kliven. De är fortsatt relevanta in i nästa strategiperiod. Nästa strategi bör ligga nära, med utrymme för förändringar i omvärld och flexibelt genomförande utan att förlora nuvarande strategis tydlighet.

7. Avslutning

Under det första år då Svenska Röda Korsets strategiska inriktning 2020-2023 implementerats har coronapandemin påverkat världen på ett sätt som ingen kunnat föreställa sig. För Svenska Röda Korset har den inneburit både möjlighet till agerande och utveckling och samtidigt stora utmaningar. Vi står inför en oviss framtid där mycket är osäkert men där det är tydligt att de humanitära behoven kommer att öka, i Sverige och i världen. Svenska Röda Korset behövs mer än någonsin och vi behöver som organisation fortsätta att stärka vår förmåga att agera kraftfullt. Vi ser att den strategiska inriktningen pekar ut riktningen och är ett viktigt verktyg för vi ska kunna finnas där för de allt fler personer som befinner sig i humanitär utsatthet och behöver vårt stöd.

8. Bilaga

Till deluppföljningen biläggs ”Tillsammans i krisen, Röda Korsets insatser under pandemin mars-augusti 2020”.